

Innst. S. nr. 174

(2002-2003)

Innstilling til Stortinget fra finanskomiteen

Dokument nr. 8:68 (2002-2003)

Innstilling fra finanskomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Torstein Rudihagen og Svein Roald Hansen om avgiftsfritak for kornbaserte melkeprodukter

Til Stortinget

SAMMENDRAG

Stortinget har gjort vedtak om at det skal betales en avgift på alle drikkevarer som er alkoholfrie. I tillegg skal det betales avgift på emballasjen på slike produkter. Samlet blir avgiften på 2,57 kroner per liter alkoholfri drikke. Unntatt fra avgiftsplikten er blant annet melk og melkeprodukter, og drikkevarer fremstilt av grønnsaker. Rundt 20 pst. av befolkningen lider av melkeallergi og laktoseintoleranse, og kan derfor ikke drikke vanlig kumelk. For disse menneskene er kornbaserte melkeprodukter et alternativ. Kornmelk brukes som kumelk, som drikke og som substitutt for melk til baking, i sauser, til frokostblandinger og i kaffe og te.

BioSophia products as har søkt om avgiftsfritak for følgende fermenterte drikker: rismelk, havremelk og speltmelk. Dette er melk som fremstilles ved naturlig fermentering (gjæring) og der det ikke tilsettes noe sukker eller andre smaks- eller aromastoffer, heller ikke konserveringsstoffer.

Toll- og avgiftsdirektoratet anbefaler ikke et fritak fordi det vil være vanskelig å avgrense produktet teknisk. Finansdepartementet har så langt sluttet seg til Toll- og avgiftsdirektoratets vurdering, selv om finansminister Foss har uttalt at han helt klart ser hensynet til melkeallergikerne. Finansministeren har også erkjent at avgiften på kornbasert melk er konkurransevridende.

Forslagsstillerne mener at kornbasert melk må betraktes som et alternativ til vanlig animalsk melk, og ikke som et produkt som konkurrerer med kullsyreholdige drikkevarer. Det må være mulig å finne praktiske

løsninger på eventuelle avgrensningsproblemer. Det viktigste er at den store delen av befolkningen som ikke tåler vanlig kumelk skal slippe å betale en særavgift på alternativ melk, når forbrukerne av vanlig kumelk er fritatt for avgiften.

På denne bakgrunn fremmes følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om at kornbasert melk skal unntas avgift på alkoholfrie drikkevarer, samt avgift på drikkevareemballasje i Revidert nasjonalbudsjett 2003."

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Ranveig Frøiland, Svein Roald Hansen, Tore Nordtun, Torstein Rudihagen og Hill-Marta Solberg, fra Høyre, Svein Flåtten, Torbjørn Hansen, Heidi Larssen og Jan Tore Sanner, fra Fremskrittspartiet, Vidar Andersen, Gjermund Hagesæter og lederen Siv Jensen, fra Sosialistisk Venstreparti, Jørund Leknes, Audun Bjørlo Lysbakken og Heidi Grande Røys, fra Kristelig Folkeparti, Ingebrigt S. Sørfohn og Bjørg Tørresdal, fra Senterpartiet, Morten Lund, fra Venstre, May Britt Vihovde, og fra Kystpartiet, Steinar Bastesen, viser til at dokumentet 27. februar 2003 ble oversendt finansminister Per-Kristian Foss til uttalelse. Hans svarbrev 7. mars 2003 følger som vedlegg til denne innstillingen.

Komiteen viser til at Stortinget har gjort vedtak om at det skal betales en avgift på alle drikkevarer som er alkoholfrie. I tillegg skal det betales avgift på emballasjen på slike produkter. Samlet blir avgiften på 2,57 kroner per liter alkoholfri drikke. Unntatt fra avgiftsplikten er blant annet melk og melkeprodukter, og drikkevarer fremstilt av grønnsaker. Deler av befolkningen lider av melkeallergi og laktoseintoleranse, og kan der-

for ikke drikke vanlig kumelk. For disse menneskene er kornbaserte melkeprodukter et alternativ. Kornmelk brukes som kumelk, som drikke og som substitutt for melk til baking, i sauser, til frokostblandinger og i kaffe og te.

Komiteen viser til at et avgiftsfritak for enkelte typer produkter kan være vanskelig å avgrense rent teknisk, og at mange fritak ofte fører til at ytterligere avgrensningsproblemer oppstår. Generelt medfører i dag stortingsvedtakene om avgifter på alkoholfrie drikkevarer og drikkevareemballasje vanskelige grensdragninger. Samtidig er hensynet til melkeallergikere viktig, og det er rimelig at disse har tilgang til et alternativt melkeprodukt med samme avgiftsnivå som melk.

Komiteen viser til finansministerens brev og mener det bør innføres fritak for avgift på alkoholfrie drikkevarer og avgift på emballasjeavgift for melkeerstatning basert på korn og soya. Vanlig animalsk melk er fritatt for slike avgifter fordi melk utgjør et viktig element i kostholdet. Melkeallergikere bør kunne få et erstatningsprodukt uten at dette er avgiftsbelagt. Komiteen kan ikke se at dette skal innebære større avgrensningsproblemer enn det allerede er i dagens system, heller ikke at et slikt avgiftsfritak vil innebære en konkurransevridning mot kullsyreholdige produkter.

Komiteen mener korn- og soyabasert melkeerstatning bør fritas for avgift.

På denne bakgrunn fremmer komiteen følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen i Revidert nasjonalbudsjett legge fram forslag som innebærer at korn- og soyabaserte melkeprodukter fritas for avgift på alkoholfrie drikkevarer, samt grunnavgift på drikkevareemballasje."

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen viser til dokumentet og det som står foran, og rår Stortinget til å gjøre slikt

vedtak:

I

Stortinget ber Regjeringen i Revidert nasjonalbudsjett legge fram forslag som innebærer at korn- og soyabaserte melkeprodukter fritas for avgift på alkoholfrie drikkevarer, samt grunnavgift på drikkevareemballasje.

II

Dokument nr. 8:68 (2002-2003) - forslag fra stortingsrepresentantene Torstein Rudihagen og Svein Roald Hansen om avgiftsfritak for kornbaserte melkeprodukter - vedlegges protokollen.

Oslo, i finanskomiteen, den 3. april 2003

Siv Jensen
leder

Torbjørn Hansen
ordfører

Ingebrigt S. Sørfonn
sekretær

Vedlegg

Brev fra Finansdepartementet v/statsråden til finanskomiteen, datert 7. mars 2003

Dokument nr. 8:68 (2002-2003) forslag om avgiftsfritak for kornbaserte melkeprodukter

Jeg viser til brev av 27. februar 2003 med forslag fra stortingsrepresentantene Torstein Rudihagen og Svein Roald Hansen om avgiftsfritak for kornbaserte melkeprodukter. Begrunnelsen er hensynet til melkeallergikere som opplever det som urettferdig at erstatningsdrikker for melk ikke likebehandles med vanlig animalsk melk som har avgiftsfritak.

Avgiftsplikten følger av Stortingets vedtak om avgift på alkoholfrie drikkevarer hvor det etter § 1 skal betales en produktavgift på alle drikkevarer som er alkoholfrie. I tillegg skal det etter Stortingets vedtak om avgifter på drikkevareemballasje betales miljøavgift og grunnavgift på slike produkter. Dette gjelder med mindre det i regelverket er hjemmel for fritak. Det er til nå ikke gitt noe fritak for slike erstatningsdrikker slik det er gjort for vanlig animalsk melk. Dersom det skal etableres et fritak, må det skje ved en endring av stortingsvedtaket.

Jeg har forståelse for at melkeallergikere gjerne vil ha avgiftsfritak for melkeerstatningsprodukter på lik linje med animalsk melk. Jeg kan opplyse om at Finansdepartementet tidligere på bakgrunn av henvendelser fra melkeallergikere har bedt Toll- og avgiftsdirektoratet om å vurdere et avgiftsfritak for soya- og havrebaserte melkeprodukter. Toll- og avgiftsdirektoratet har ikke anbefalt et fritak fordi det er vanskelig å avgrense produktene teknisk. Toll- og avgiftsdirektoratet viser bl.a. til opplysninger fra Statens Næringsmiddeltilsyn (SNT) om at det ikke finnes noen standard for hva som er et erstatningsprodukt for melk. Statens

ernæringsråd har også overfor SNT opplyst om at barn over tre år og voksne i liten grad har noe direkte behov for erstatningsprodukter for melk og at det er anledning til å skrive ut melkeerstatninger på blå resept til barn under 10 år som et dietetisk næringsmiddel.

Finansdepartementet har så langt sluttet seg til Toll- og avgiftsdirektoratets vurderinger.

Finansdepartementet har i anledning saken på nytt hatt kontakt med SNT per telefon. SNT kan ikke uten videre argumentere for at det bør gis et avgiftsfritak for kornbaserte melkeprodukter som et erstatningsprodukt for melk ut i fra ernæringsmessige hensyn. Etter SNTs oppfatning kan det være et uheldig signal om det gis et avgiftsfritak i stortingsvedtaket som ikke treffer ”riktig” ernæringsmessig sett.

SNT opplyser for øvrig om at det er opprettet et register over næringsmidler til spesielle medisinske formål, jf. forskrift 8. november 2001 nr. 1279 om næringsmidler til spesielle medisinske formål. Registrering av melkeerstatningsprodukter i registeret forutsetter at produktet har en riktig ernæringsmessig sammensetning.

Rent generelt medfører i dag stortingsvedtakene om avgifter på alkoholfrie drikkevarer og drikkevareemballasje vanskelige grensedragninger. Jeg er derfor skeptisk til å innføre nye fritak som skaper nye gråsoner. Et generelt avgiftsfritak for kornbaserte melkeprodukter bør unngås. Finansdepartementet vil i stedet forelegge Landbruksdepartementet et forslag om at det gis et avgiftsfritak for melkeerstatningsprodukter registrert av SNT som et næringsmiddel til spesielle medisinske formål, jf. ovennevnte forskrift.

